

Työkykyä tukemassa

Hankesuunnitelma

Kymenlaakson maakunta

Sisällysluettelo

1.	Hankkeen tausta.....	3
2.	Hankkeen tavoite.....	3
3.	Hankkeen toimenpiteet.....	4
3.1	Osio 1 Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta.....	5
	Työpaketti 1 Työkyvyn asiakasohjausmallin rakentaminen	6
	Työpaketti 2 Työkyvyn arviointi	7
	Työpaketti 3 Konsultaatiomallin rakentaminen	9
	Työpaketti 4 Työkykytiimin johtamisen malli ja ammattilaisroolit	10
3.2	Osio 2 Tuetun työllistymisen menetelmät.....	11
	Työpaketti 5 Työhönvalmennus ja yritysyhteistyö	11
	3.3 Aikataulu	12
4	Tulokset ja vaikutukset	13
5.	Kuvaus yhteydestä tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus hankkeeseen	14
6.	Hankkeen kustannukset	15
7.	Hankkeen hallinnointi	16
8.	Viestintä ja sidosryhmät	16
9.	Seuranta ja arviointi.....	17
10.	Riskit	18

1. Hankkeen tausta

Kymenlaaksossa tarvitaan toimenpiteitä osatyökykyisten työttömien työllistymiseen, työttömyyden pitkittymisen ehkäisyyn ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien työelämäosallisuuden tukeen. Työkyvyn ylläpitämisen näkökulmasta Kymenlaakson lähtötilanne on haasteellinen. Alueen aikuisväestön työttömyys on maan suurimpia ja syrjäytymisriskissä olevia nuoria aikuisia on eniten koko maahan verrattuna. Perustoimeentulotukea pitkäaikaisesti saavia nuoria on alueella toiseksi eniten koko Suomessa. Mielenterveysperustaisen eläkkeen saajia 25–64-vuotiaiden ikäryhmässä on enemmän kuin maassa keskimäärin ja myös nuorten mielenterveysperustaisesti eläkettä saavien määrä on erityisen suuri. Alueella on ominaista epäterveiden elämäntapojen kasautuminen kaikkiin ikäryhmiin ja tämä näkyy sosiaali- ja terveyspalvelujen suurena ja moninaisena kysyntänä. Tätä selittää alueen pitkittynyt rakenteellinen työttömyys, pienituloisuus sekä väestön yleinen pahoinvointi. Työllistymistä hidastavat myös keskimääräistä suurempi päihteiden käyttö sekä mielenterveyden sairastavuus, joka on alueella muuta maata korkeampaa. Työttömien aktivointiaste on Kymenlaaksossa alle maan keskiarvon. Positiivisena piirteenä voi kuitenkin pitää sitä, että hienoista nousua työttömien aktivointiasteessa on toteutunut edelliseen vuoteen verraten, vuoden 2019 THL:n asiantuntija-arvion mukaan. Aktivointiaste on kuitenkin matala tarkastellen sitä alueen korkeaa rakennetyöttömyyttä vasten. Työttömille tehtyjä terveystarkastuksia tehdään suhteessa alueen työttömiin maan toiseksi vähiten.

Kymenlaakson sosiaali- ja terveydenpalvelujen järjestäminen siirtyi 1.1.2019 vapaaehtoiselle sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymälle, Kymsotelle, joka yhdisti maakunnan erilliset sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisratkaisut. Kymsotessa työllistymisen asioita operoidaan Monialaisessa työelämäpalvelussa, jossa asiakasmäärä on huhtikuussa ollut 4928 henkilöä. Monialaisessa työelämäpalvelussa asiakkaalle tarjotaan työllistymistä tukevaa, yksilöllistä monialaista palvelua, joka muodostuu TE-toimiston, Kelan ja Kymsoten palveluista sekä Kymenlaakson kuntien näitä täydentävistä palveluista. Monialainen yhteispalvelu, TYP-toiminta, kuuluu tähän palvelukokonaisuuteen. Monialaisen työelämäpalvelun toiminta toteutetaan Kymsoten työelämäpalvelujen, Kaakkois-Suomen TE-toimiston ja Kelan yhteisissä toimipaikoissa Kouvolassa, Haminassa ja Kotkassa.

Monialaisen työelämäpalvelun toimintamallilla on Kymenlaaksossa kehitetty aktiivisesti jo Kymsoten käynnistymisestä alkaen. Tavoitteena on ollut tarkoitus parantaa työllisyys- ja SOTE-palvelujen yhdyspintaa ja kohdistaa toimia erityisesti vaikeimmin työllistyviin asiakasryhmiin. Erityisenä kehittämisen kohteena on ollut Monialaisen työelämäpalvelun työ- ja toimintakyvyn arviointiprosessi ja sen yhtenäistäminen. Toimintamallin saavuttamiseksi yhteistyötä vahvistamaan perustettiin kesäkuussa 2019 työkykytiimi. Työkykytiimin työ perustuu verkostomaiseen toimintamalliin, jossa tavoitteena on selvittää ja hoitaa työttömien ja osatyökykyisten asiakkaiden asiakkuuksia. Toimintamallissa työllisyyspalveluverkoston kanssa yhteistyössä toimivat terveydenhoitajat ja lääkäri.

2. Hankkeen tavoite

Työkykyä tukemassa hankkeen tavoitteet tähtäävät siihen lopputulokseen, että entistä useampi osatyökykyinen henkilö pystyy jatkamaan pidempään työelämässä ja työttömät osatyökykyiset henkilöt pystyisivät palaamaan takaisin työelämäänsä entistä useammin.

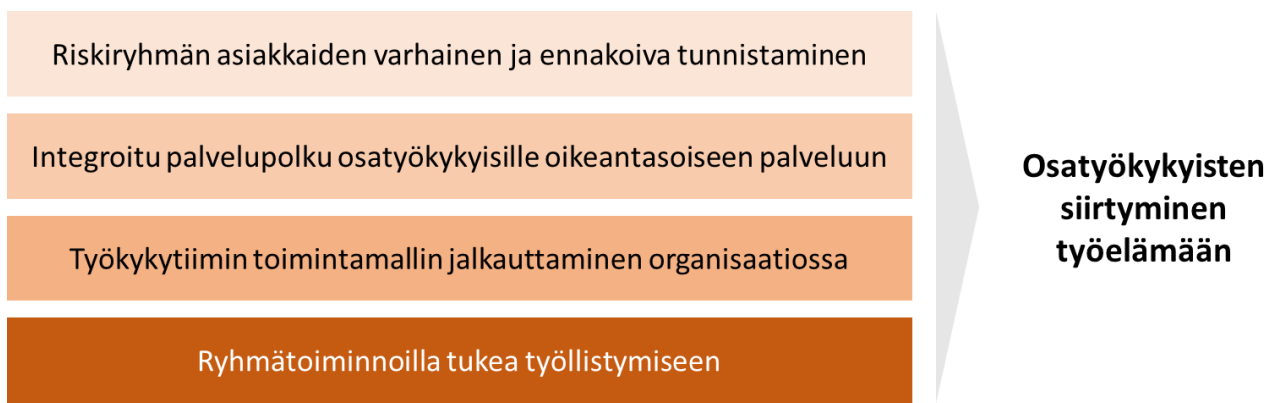
Näiden lopputulosten saavuttamiseksi palvelujärjestelmää, ja etenkin Monialaisen työelämäpalvelun työkykytiimin toimintamallia, tulee kehittää. Toiminnallisesti seuraavat tavoitteet tulee saavuttaa, että tavoiteltu lopputulos olisi mahdollista:

- Tulevaisuuden palvelujärjestelmässä tunnistetaan varhaisessa vaiheessa ja ennakoivasti henkilöt, joilla on riski päätyä työkyvyttömäksi.

- Riskiryhmää auttaakseen palvelujärjestelmään on rakentunut selkeä palvelupolku osatyökykyisille asiakkaille ja asiakasohjaus ohjaa ensi vaiheessa oikeantasoiseen palveluun.
- Työkykytiimin toimintamalli on jalkautunut laaja-alaisesti organisaatiossa ja mallin alueellisten eroavaisuudet on yhtenäistetty.

Hankkeen myötä Kymenlaaksoon on rakentunut maakunnallisesti yhtenäinen, integroitu, monialainen ja tavoitteellisesti toimiva palvelurakenne, joka tukee asiakkaiden työllistymistä.

Alla olevassa kuvassa on esitettynä hankkeen keskeisimmät tavoitteet:

Kuva 1: Hankkeen tavoitteet ja tavoitellut lopputulokset

Saavuttaakseen tälle hankkeelle esitetyt tavoitteet, Kymsotessa käynnistetään hankkeen kehittämistyö. Kehittämistyö jakautuu työkykyohjelman mukaisesti kahteen osioon Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden sekä tuetun työllistymisen menetelmät. Osioiden tarkempi sisältö on avattu hakemuksen luvussa 3.

3. Hankkeen toimenpiteet

Hankkeen toimenpiteillä on tarkoituksenaan kehittää Monialaisen työelämäpalvelun toimintamallilla työllisyys- ja SOTE-palvelujen yhdyspinnassa. Kohderyhmänä erityisesti vaikeimmin työllistytävät asiakasryhmät. Toimenpiteillä haetaan palvelujen vaikuttavuuden ja laadun parantamista sekä toiminnan yhdenmukaistamista maakunnan alueella. Toimenpiteillä sujuvoitetaan asiakasohjausta ja parannetaan ennakkoinnin mahdollisuuksia heikkenevän työkyvyn tunnistamisessa.

Hankkeen toimenpiteitä tarvitaan mallintamaan ja jalkauttamaan työkykytiimin työtä sekä jatkokehittämään työkykytiimin ja työhönvalmennuksen palveluprosesseja. Toimenpiteillä tavoitellaan työ- ja toimintakyvyn arviointiprosessin selkeytymistä ja vaikuttavuuden parantamista. Pilotoinneilla haetaan ryhmätoimintojen avulla volyymiä työllistymisen edistämiseen.

Hanke on jaettu kokonaisuudessaan viiteen työpakettiin, jotka on avattu tässä luvussa tarkemmin. Hankkeen työpaketit ovat:

Osio 1

Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveystaloutta

1. Työkyvyn asiakasohjausmallin rakentaminen
2. Työkyvyn arviointi
3. Konsultaatiomallin rakentaminen
4. Työkykytiimin johtamisen malli ja ammattilaisroolit

Osio 2

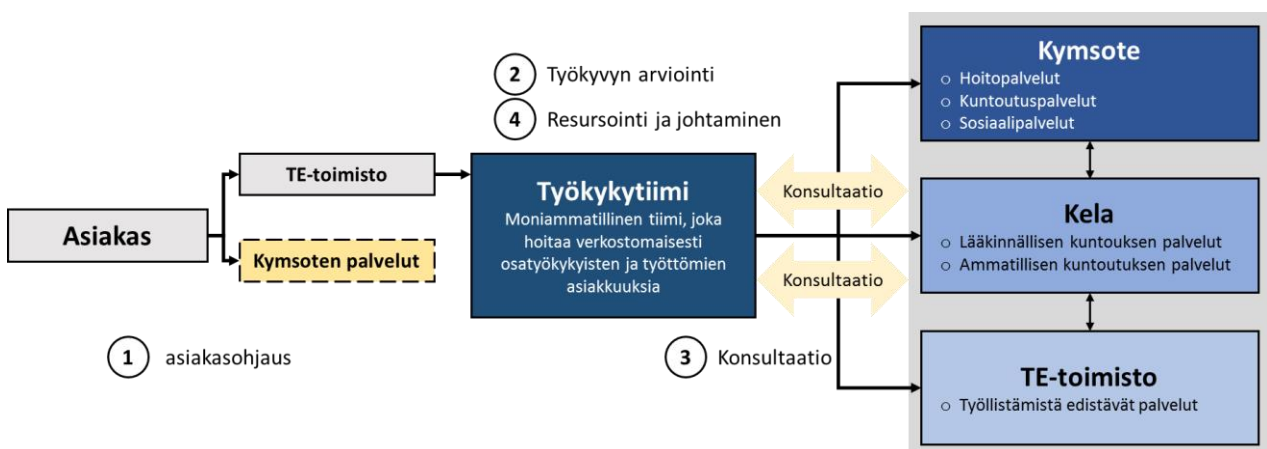
Tuetun työllistymisen menetelmät

5. Työhönvalmennus ja yritysyhteistyö

3.1 Osio 1 Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveystaloutta

Hankkeen ensimmäinen osio koostuu neljästä työpaketista. Osion kehittämistyön painopisteenä on luoda Kymenlaaksoon yhtenäinen, monialaisesti toteutettu työkyvyn arvioinnin ja tuen prosessi, johon kehitetään asiakaslähtöinen, matalan kynnyksen ohjausmalli yhdessä asiakkaiden, kansalaisjärjestöjen, TE-toimiston ja sosiaali- ja terveystaloutten kanssa. Ohjausmallissa painotetaan osatyökykyisen asiakkaan työkyvyn arvioinnin ja tuen tarpeen varhaista tunnistamista.

Kehittämistyö liitetään osaksi työkykytiimin toimintaa. Työkykytiimin toimintamallissa toteutetaan jo nykyisen toiminnan puitteissa osatyökykyisten terveystarkastuksia, lääkärin tutkimuksia sekä fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen tilanteen ja toimintakyvyn arviointia. Työkykytiimi ohjaa asiakkaita mm. terveydenhuollon hoito- ja kuntoutuspalveluihin, Kelan lääkinnällisen ja ammatillisen kuntoutuksen, Kymenlaakson sosiaalipalvelujen sekä TE-toimiston työllistymistä edistävien palvelujen piiriin. Asiakkaan suunnitelmallinen ohjaaminen toimintamallissa liittyy yhdessä TE-toimiston kanssa tehtyihin aktivointisuunnitelmiin, monialaisten työllistymissuunnitelmiin ja työllistymissuunnitelmiin. Konsultaation näkökulmasta tiimin käytettävissä on Kelan työkykyneuvojan asiantuntemus. Hankkeen kehittämistyö rakentuu vahvasti entisten rakenteiden ympärille ja niiden parantamiselle.

Kuva 2: Työkykytiimin toiminta suhteessa osiossa 1 tehtävään kehittämiseen

Kuvassa 2 on esitetty osion 1 työpakettien kehitystyö suhteessa työkykytiimin toimintaan. Pallojen numerot kuvaavat työpaketin numeroa ja alla on kuvattu tiivistetysti, miten prosessia kehitetään hankkeen aikana.

1. Nykyisellään työkykytiimin asiakkaaksi päädytään pääasiassa TE-toimiston yhteydenoton kautta, jonka vuoksi kaikki potentiaaliset asiakkaat eivät päädy palvelujen piiriin. Työpakettissa 1 toimintamalli kehittämisen myötä luodaan uusia väyliä työkykytiimin asiakkaaksi pääsemiseksi. Palvelujen piiriin ohjautumisen lisäksi työpaketissa luodaan palvelupolut asiakkaiden ohjaamiseen eteenpäin muihin palveluihin.
2. Toisessa työpaketissa kehitetään työkykytiimin työkyvyn arvioinnin prosessia ja tarkennetaan moniammatillisen arvioinnin roolit ja vastuut.
3. Kolmannessa työpaketissa laajennetaan merkittävästi työkykytiimin konsultaativäyliä muihin palveluihin. Tällä hetkellä tiimin konsultaatiomahdollisuudet ovat rajalliset ja työkykytiimin työn sisältöä ei laajasti tunneta sosiaali- ja terveystieteiden sekä muiden sidosryhmien kuten työterveyskeskusten ja kolmannen sektorin keskuudessa. Työpaketin myötä tiimille laaditaan entistä monipuolisemmat konsultaativäylät asiakkaan työkyvyn arvioinnin ja asiakasohjauksen tukemiseksi. Keskeisimpinä yhteistyökumppaneina ovat TE-palvelut, Kela ja Kymssoten sosiaali- ja terveystieteiden palvelut. Myös muut sidosryhmät ovat tässä työpaketissa erityisessä roolissa.
4. Neljännessä työpaketissa kehitetään tiimin johtamista ja resursoinnin optimoimista asiakastarpeen mukaisesti. Tämänhetkiset prosessit eivät ole riittävät, että toimintamalli pysyttäisiin jalkauttamaan maakunnanlaajuisiksi. Toimintamallin verkostomaisuuden johdosta on keskeistä, että jatkuvan kehittämisen prosessit toimivat ja resursointi vastaa asiakastarvetta.

On huomioitava, että vaikka työkykytiimin toiminnassa on jo selkeitä rakenteita, silti nykyisellään toiminta ei ole maakunnan alueella ammattiryhmittäin yhtenäinen ja optimaalinen asiakastarpeen näkökulmasta. Asiakkaiden ohjautuminen työkykytiimiin ei ole vielä systemaattista. Kokonaisuudessaan arviointi ei ole yhdenmukaista. Asiakaskokemukseen perustava arviointi ja kehittäminen ovat vähäisessä roolissa. Työkyvyn arvioinnin ja tuen mallin jatkokehittäminen edellyttää hankkeelta resurssin varaamista kehittämistyöhön.

Työpaketti 1 Työkyvyn asiakasohjausmallin rakentaminen

Hankkeen ensimmäisessä työpaketissa luodaan Kymenlaaksoon työkyvyn asiakasohjausmalli. Kehittäminen toteutetaan yhdessä palveluverkoston toimijoiden, kansalaisjärjestöjen ja asiakkaiden kanssa. Menetelmällisesti mallin kehittäminen aloitetaan nykytila-analyysillä, joka toimii pohjana tarkemmalle tavoitteiden asetannalle. Keskeisenä työkaluna kehityksessä toimii palvelumuotoilutyöpajat, joissa tuodaan yhteen keskeisimmät sidosryhmät ja varmistetaan toimintamallin asiakaslähtöisyys. Jalkauttaminen osaksi omaa toimintaa toteutetaan koulutus- ja kehittämispäivillä tarvittaviin osa-alueisiin.

Asiakasohjausmallin kehittämisessä painotetaan sitä, että osatyökykyinen asiakas tavoitetaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja työttömyys ei pitkity. Työterveyshuollon piiristä pudonneet asiakkaat tavoitetaan työttömien terveystarkastusten piiriin, jota varten luodaan TE –toimiston ja työterveyshuollon toimijoiden kanssa malli näiden asiakkaiden tunnistamiseksi ja ohjaamiseksi terveystarkastuksiin. TE –toimiston ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasprosesseissa avataan työkyvyn arvioimisen nivelkohdat ja tehdään asiakassegmentointi. Kehittämistyön puitteissa selkiytetään Työkykytiimin asiakaskriteerejä.

Työterveyshuoltojen kanssa rakennetaan toimintamalli työterveyshuollon piiristä pois jäävien osatyökykyisten ohjaamisesta julkisen terveydenhuollon piiriin. Tämä toimenpiteellä on kiinteä yh-

teys konsultaatio työpaketissa luotavan selvitystyön kanssa. Toimenpiteen toteuttaminen edellyttää työterveystoimijoiden kanssa yhteiskehittämistä. Työterveystoimijoiden yhteistyömahdollisuudet selvitetään hankkeen aikana.

Mallin myötä riskiryhmän asiakkaat ohjautuvat tehokkaasti työkyvyn arviointiin ja työllistymistä edistävien palvelujen piiriin. Tämä on edellytys sille, että mallilla voidaan saavuttaa sille tavoitellut hyötytavoitteet. Palveluverkoston toimijoiden näkökulmasta osaaminen tunnistaa ennakoitavasti osatyökykyisyyttä ja työkyvyn tuen tarpeita vahvistuu merkittävästi. Kokonaisuutena työkyvyn asiakasohjauksen malli hyödyntää sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoita ja TE-toimistoa asiakasohjauksessa. Asiakkaat voivat hakeutua palveluun oma-aloitteisesti digitaalisten palvelukanavien kautta ja toimintamalli ulottuu myös yhteistoimintaan kansalaisjärjestöjen kanssa.

Työkyvyn arvioinnin ja tuen piiriin ohjaaminen kytketään tulevaisuuden sote-keskuksen geneerisen asiakasohjauksen toimintaan asiakasohjauksen parantamiseksi.

Toimenpide	Tehtävät
Asiakasohjausmallin ohjausmekanismien rakentaminen	- Kartoitetaan osatyökykyisten asiakasohjauksen ja palvelupolkujen nykytila - Määritellään relevantit asiakassegmentit palvelukonseptin tueksi - Prototyyppien luominen - Työkykytiimin asiakaskriteerien määrittäminen
Osatyökykyisen työttömän asiakaslähtöisen palvelupolun mallintaminen ja kehityskohteiden tarkempi validointi	- Verkoston ja sidosryhmien tunnistaminen - Asiakaspolun ja tilannekuvan muotoilu - Asiakasosallisuuden vahvistaminen, asiakkaiden osallistaminen asiakaspolun kehittämiseen - Yhteiskehittäminen - Osaamisen vahvistaminen osatyökykyisten asiakkaiden ohjaamiseksi ja tunnistamiseksi (Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksen työntekijöiden ja verkostotoimijat)
Terveystarkastuksiin ohjautumisen mallin luominen	- Ohjautumisen kriteereiden muodostaminen - Kriteerien jalkautus - Tietoisuuden lisääminen - Yhteiskehittäminen työterveyshuollon palvelupolun nivelkohtien tunnistamiseksi ja kehityskohteiden validoimiseksi
Toimintamalli työterveyshuollon piiristä pois jäävien osatyökykyisten ohjaamisesta julkisen terveydenhuollon piiriin	- Nykytilan kartoittaminen - Kumppaneiden etsiminen - Yhteiskehittämisen aloittaminen (toimintakulttuurin muutos)

Osatyökykyisen työkyvyn vahvistamisen ja työllistymisen suunnittelun lähtökohtana on moniammatillisesti tehty työkyvyn arviointi. Arvioinnin perusteella tuodaan esiin olemassa olevaa työkykyä ja suunnitellaan asiakkaan kanssa hänen tarpeitaan vastaava ja riittävä tuki.

Hankkeen toisessa työpaketissa kehitetään työkykytiimin verkostomaista työkyvyn arvioinnin toimintamallia ja osaamista. Työkykytiimin jäsenten (sosiaaliohjaaja, yksilövalmentaja, TE –asian-
tuntija, fysioterapeutti, psykologi, terveydenhoitaja, lääkäri) roolit ja tehtävät osatyökykyisten työkyvyn selvittelyssä ja tukemisessa arvioidaan. Lisäksi vahvistetaan osatyökykyisten fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen ja sosiaalisen toimintakyvyn arvioinnin menetelmien tarkoituksenmukaista ja systemaattista käyttämistä. Työpaketissa arvioidaan käytettävissä olevat mittarit, tutkitaan uusien mittareiden potentiaalia sekä pilotoidaan parhaaksi todennetut. Otetaan käyttöön Kykyviisari.

Kun työkykyä arvioidaan, verkostomaisesti toimivassa työkykytiimissä on keskeistä varmistaa asiakkaan yksilöllisen palvelupolun muotoutuminen. Asiakkaiden tarpeiden huomioimisen varmistamiseksi, kehitetään työkyvyn arvioinnin prosessiin asiakasvastaava malli. Tavoitteena on luoda malli, jossa palveluprosessin kokonaiskoordinoinnista verkostossa huolehditaan asiakaslähtöisesti. Työkyvyn arviointiin liittyvää toiminnallista työkykyyn arviointia vahvistetaan yhteistyössä asiakkaiden ja yhteistyöverkoston kanssa siten, että oikea aikaisesti pystytään hyödyntämään mm. työkokeilun ja kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuksia todentaa olemassa olevaa työkykyä. Palveluprosessiin liitetään systemaattinen arviointi.

Pilotoidaan fysioterapeutin osallistumista ryhmätoimintoihin, jolla mahdollistetaan asiakkaan työ- ja toimintakyvyn arvioinnin tekeminen ja asiakkaan ohjaaminen terveyttä edistävissä elämäntavoissa, jotka tukevat asiakkaan työllistymismahdollisuuksien paranemista. Tavoitteena on asiakkaan työssä jaksamisen paraneminen ja sairauspoissaolojen väheneminen. Ryhmätoiminnalla vahvistetaan asiakkaan osallistumista omaan kuntoutumisen suunnitteluun ja tuetaan pysyvien muutoksen onnistumista. Fysioterapeutin ryhmätoimintojen mallintaminen ja pilotointi sekä fysioterapeutin osallistuminen jalkautuvaan työhön edellyttää lisäresurssia.

Toimenpide	Tehtävät
Vahvistetaan osatyökykyisten fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen ja sosiaalisen toimintakyvyn arvioinnin menetelmien tarkoituksenmukaista ja systemaattista käyttämistä. Valitaan mittarit, joilla voidaan suorittaa asiakkaan toimesta itsearviointia ja arvioida toimenpiteiden ja tavoitteiden toteutumista.	• Arviointiprosessin nykytilan selvittäminen • Arviointiprosessin kuvaaminen ja kehittämis- kohteiden tunnistaminen ja kehittäminen • Arviointiprosessissa käytettävien arviointimittarien nykytilan selvitys • Mittareiden vertailu • Mittareiden validointi • Mittareiden pilotointi
Asiakasvastaava mallin kehittäminen	• Nykytilan kuvaaminen • Kehittäminen • Konseptointi • Pilotointi • Jalkauttaminen
Fysioterapeutin ryhmätoimintojen mallintaminen ja pilotointi	• Mallinnetaan ja pilotoidaan fysioterapeutin ryhmätoimintoja sekä työkyvyn arvioinnissa, että työkyvyn vahvistamisessa

Työpaketti 3 Konsultaatiomallin rakentaminen

Hankkeen kolmannessa työpaketissa vahvistetaan työkykytiimin osaamista ja rakennetaan maakunnan alueelle konsultaatiomalli, jossa työkykytiimi toimii sosiaali- ja terveyspalvelujen ja TE -toimiston työskentelyn tukena osatyökykyisten työkyvyn arvioinnissa ja asiakasohjauksessa. Konsultaatioväylät työkyvyn tukemiseksi ovat tällä hetkellä riittämättömät; Työpaketin kehittämistyön avulla laajennetaan merkittävästi kaksisuuntaisen konsultaation mahdollisuutta sekä työkykytiimiin että muihin palveluihin.

Konsultaatiomalli vastaa osatyökykyisten asiakaslähtöisten palvelupolkujen kokonaisvaltaiseen suunnitteluun siten, että työkyvyn arviointi ja tukeminen voidaan asiantuntevasti huomioida osana sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas-, hoito- ja kuntoutussuunnitelmia. Työkykytiimin lääkäri vastaa yhteistyön kehittämisestä maakunnan terveyskeskusten kanssa mm. kehittäen terveyskeskuksissa lääkäreiden konsultaatiomahdollisuutta työkyvyn ja kuntoutumisedellytysten arvioinnissa. Sosiaalipalveluissa konsultaatiotyötä kohdennetaan aikuissosiaalityön ja mielen-terveys- ja päihdepalveluiden sosiaalityöhön, jolloin tuetaan sosiaalityön roolia työkyvyn tukemisessa ja vahvistetaan osaamista ohjata osatyökykyisiä terveystarkastuksiin. Vahvistetaan sosiaalityön osaamista hyödyntää mm. TE –toimiston ja Kelan ammatillisen kuntoutuksen mahdollisuuksia asiakassuunnitelmissa.

TE- toimisto on keskeinen taho asiakkaiden ohjaamisessa työkyvyn arvioinnin palveluihin. Luodaan maakunnallisesti malli siitä, miten työkykytiimi toimii TE-toimiston tukena, kun arvioidaan työkyvyn selvittelyyn ohjaamista.

Konsultaation pilotointi toteutetaan esimerkiksi yhteisinä asiakkuuksina ja asiakastapaamisina sekä case- tapaamisina myös digitaalisia kanavia hyödyntäen. Konsultaation hyödyntäminen tukee osaamisen kehittymistä yhteistyöverkostossa ja siinä huomioidaan asiakaslähtöisyys palvelumalla asiakasta siinä toimipisteessä, missä hänen asiakkuutensa muutoinkin on.

Terveydenhuollon kanssa rakennetaan yhteistyömallia terveydenhuollon osaamisen hyödyntämisestä osatyökykyisten työkyvyn arvioinnissa ja kuntouttamisessa. Erityisesti asiakkaiden palvelutarpeen mukaisesti korostuu mielenterveys- ja päihdehoidon ja –kuntoutuksen osaamisen tarve. Selvitystyö toteutetaan yhteistyössä terveydenhuollon toimijoiden kanssa, joista merkittävimpiä yhteistyökumppaneina ovat Kymsoten kuntoutuspalvelut ja mielenterveys- ja päihdepalvelut. Yhteistyökumppaneiden rooli on kriittisessä asemassa työpaketissa, sillä mielenterveys- ja päihdeongelmat ja TULES-vaivat aiheuttavat suurimman osan ennenaikaisista työmarkkinoilta poistumisista.

Toimenpide	Tehtävät
Konsultaatiomallin rakentaminen	Konsultaatiomallin rakentaminen - Konsultointiväylien rakentaminen - Tärkeimmät kehitettävät konsultaatioväylät kohdennetaan aikuissoisaalityö, mielenterveys- ja päihdepalvelut, TE-toimisto - Työkykytiimin asiantuntemuksen vahvistaminen hyödyntämällä mm. päihde- ja mielenterveyspalvelujen, työterveyshuollon ja Kelan asiantuntemusta - Fysioterapeutin työ- ja toimintakyvyn arvioinnin mallin jalkauttaminen, konsultaation vahvistaminen

--	--

Työpaketti 4 Työkykytiimin johtamisen malli ja ammattilaisroolit

Hankkeen neljäs työpaketti koostuu kahdesta kokonaisuudesta. Ensimmäisessä vaiheessa luodaan yhdessä terveydenhuollon toimijoiden kanssa verkostomaisesti toimivan työkykytiimin johtamiseen soveltuva toimintamalli, työn jatkuvan arvioinnin, kehittämisen ja tiimin toimintaedellytysten varmistamiseksi. Toisessa vaiheessa kehitetään työkykytiimin ja sen verkoston ammattilaisten roolitusta suhteessa asiakaspolkuun.

Ensimmäisessä vaiheessa määritellään työkykytiimin tavoitteet ja näiden seurantaan soveltuva mittaristo. Tavoitteena on selvittää verkostomaisen johtamisen parhaat keinot ja käytännöt tulokselliseen johtamiseen. Keskeisenä huomiona johtamismallissa on resurssien kohdistaminen asiakastarpeen mukaisesti ja tarkastelu maakunnallisen saatavuuden varmistamiseksi. Tällä tavoitellaan palvelujen yhdenvertaista saatavuutta ja laadun parantumista työkykytiimin toiminnassa koko maakunnan alueella.

Toisessa vaiheessa määritellään ammattilaisten roolit työkykytiimissä ja sen verkostossa. Työkykytiimissä ja sen verkossa toimii monia ammattilaisia, joiden roolit nykyisessä asiakaspolussa eivät ole selkeät. Työpaketissa avataan ja määritellään eri ammattilaisten rooleja työkyvyn tukemiseksi. Tiimin toimivuuden kannalta epäselvimmät, roolitukset liittyvät mielenterveys- ja päihdepalvelujen psykologin, fysioterapeutin ja sosiaaliohjauksen- ja sosiaalityön rooleihin. Myös muita roolitusta määritellään.

- Fysioterapeutin työ- ja toimintakyvyn arvioinnin mallia kehitetään ja jalkautetaan maakunnallisesti. Erityisenä tarkastelun kohteena on fysioterapeutin rooli työkyvyn arvioinnissa. Selkiytetään terveydenhoitajien ja fysioterapeutin välistä yhteistyötä osatyökyisten terveyden edistämiseksi ja kehitetään tästä maakunnallinen toimintamalli. Mallinnetaan ja pilotoidaan fysioterapeutin ohjausta työssä selviytymiseen työpaikoilla.
- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa tehtävässä yhteistyössä keskeisin on psykologin roolit ja tehtävät työkyvyn arvioinnin prosessissa. Nykykäytännön mukaan psykologin palvelut eivät ole maakunnallisesti yhdenmukaiset. Osin psykologipalveluita saadaan TE-hallinnon tuottamana ja Kymsoten psykologipalvelut ovat heikosti saatavissa.
- Sosiaaliohjauksen- ja sosiaalityön määrittely työkyvyn tukemisen näkökulmasta.
- Terveydenhuollon toimijoiden kanssa arvioidaan, miten käytettävissä olevat palvelut vastaavat osatyökyisten palvelutarpeeseen ja miten palvelut ovat asiakkaiden saavutettavissa. Tällä tuodaan esiin osatyökyisten palvelujen tarve.

Toimenpide	Tehtävät
Työkykytiimin johtamisesta toimintamalli työn jatkuvan arvioinnin ja kehittämisen varmistamiseksi.	Yhteensovitun johtamisen malli • Johtamisen keinojen ja tapojen tunnistaminen • Työkykytiimin tavoitteet • Työkykytiimin johtamisen seurantamittarit • Resurssien kohdentaminen asiakastarpeen mukaisesti • Ammattilaisroolien täsmentäminen työkykytiimin prosessissa, ”ammattilaisen polku
Määritellään ammattilaisrooleja työkykytiimissä ja sen verkostossa	• Roolien määrittely • Yhteiskehittäminen

3.2 Osio 2 Tuetun työllistymisen menetelmät

Monialaisessa työelämäpalvelussa työskentelee jo nykyisessä palvelumallissa yksilövalmentajia. Yksilövalmennusta käytetään, esimerkiksi silloin kun tarvitaan arviointia asiakkaan työ- ja toimintakyvystä mm. kuntouttavan työtoiminnan aikana. Yksilövalmennusta käytetään myös silloin kun tarvitaan työtehtävien työolosuhteiden räätälöintiä asiakkaan osaamisen ja työkyvyn mukaisesti tai silloin kuin asiakas tarvitsee tukea kuntoutussuunnitelman toteutuksessa. Monialaisen työelämäpalvelun yrityskoordinaattorin tehtäviin kuuluu työnantajien kontaktointia ja työnetsintää. Työhönvalmennuksen toimintamallin ja yritysysteistyön jatkokehittäminen ja mallintaminen sekä ryhmätoimintojen pilotointi edellyttävät resurssin varaamista kehittämistyöhön.

Työpaketti 5 Työhönvalmennus ja yritysysteistyö

Kehittämistyönä luodaan asiakaslähtöinen työhönvalmennuksen palvelumalli osaksi Monialaisen työelämäpalvelun yksilövalmentajan ja yrityskoordinaattorin tehtävää. Yhteistyöverkosto, kansalaisjärjestöt, asiakkaat ja työnantajat osallistuvat työhönvalmennuksen toimintamallin kehittämiseen yhteiskehittämisen työpajoissa. 3. sektorin asiantuntemus myös palvelujen tuottajina huomioidaan palveluja suunniteltaessa. Kehittämisen menetelmänä käytetään palvelumuotoilua. Pilotoinnin aikana asiakkaat osallistuvat toimintamallin arviointiin myös asiakasraatien kautta.

Arvioidaan toiminnan vaikuttavuutta ja toimivia käytäntöjä paikallisesti ja asiakaslähtöisesti. Oteetaan systemaattisesti käyttöön Kykyviisari. Työhönvalmennusprosessiin liittyvät osaamisen kartoittamisen mittarit ja lomakkeet arvioidaan ja niiden käyttöä yhdenmukaistetaan.

Työhönvalmennuksen aloitusvaiheeseen kytkeytyen mallinnetaan ja pilotoidaan ryhmäpalvelua. Ryhmäpalvelun tavoitteena on herättää asiakkaan motivaatiota ja toiveikkuutta työllistymisestä, ja suunnata ajatuksia aktivoitumisen suuntaan. Ryhmäpalvelun kautta asiakas saa tietoa vaihtoehtoista ja palveluista siten, että asiakas voi itse paremmin valita hänelle soveltuvat palvelut työllistymisensä tueksi. Ryhmän ohjaukseen on mahdollista sitoa elementtejä esimerkiksi muutosvalmennuksesta ja neuropsykiatrisesta valmennuksesta. Hyödynnetään asiakkaiden keskinäinen vertaistuki.

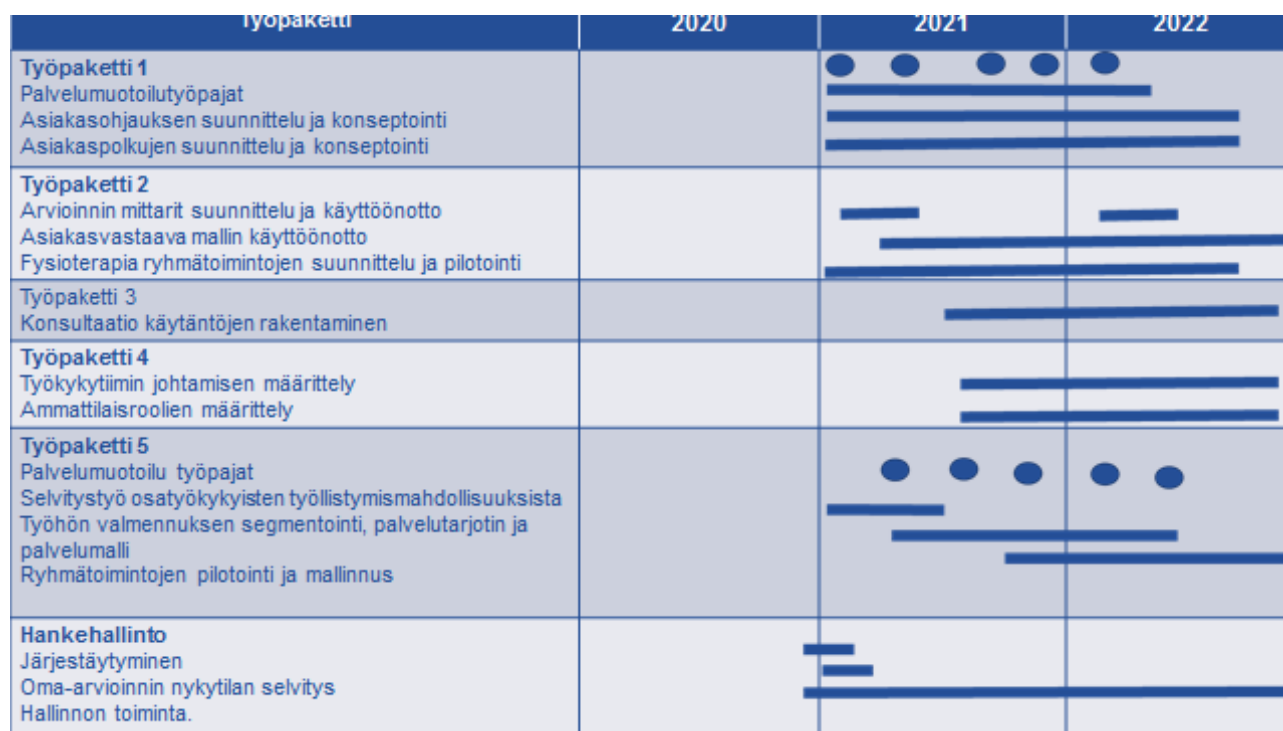
Kehittämistyön puitteissa etsitään yhteistyökumppaneiksi yrityksiä/työnantajia, joiden kanssa pilotoidaan työhönvalmennusmallia. Työnantajakumppaneiden kanssa tehdään selvitystyö siitä, mitä tietoa ja osaamista paikalliset työnantajat tarvitsevat osatyökykyisten työllistämiseksi. Selvitystyöhön otetaan mukaan alueen työterveyshuollon toimijat. Selvitystyössä kartoitetaan, miten osatyökykyisen työntekijän työhyvinvointia ja työssä jaksamista parhaiten voidaan tukea sekä mitä osaamista tarvitaan ammatillisen kuntoutuksen hyödyntämisessä ja työn muokkaamisessa. Selvitystyön perusteella tehdään toimenpide-esityksiä ja toimintamallia jalkautettavaksi.

Yritysysteistyökumppaneille suunnatun selvitystyön tavoitteena on edistää osatyökykyisten työllistymisen mahdollisuuksia työnantajan näkökulmasta, ennaltaehkäistä osatyökykyisten irtisanomista ja vahvistaa työnantajien halua palkata osatyökykyisiä. Yritysysteistyöhön kuuluu vahvasti vaikuttaminen asenneilmapiiriin ja tiedon lisääminen osatyökykyisten työllistämisestä. Vaikuttamiseen pyritään tapaamalla yrittäjiä esim. aamukahvien ja infotilaisuuksien merkeissä. Yrittäjiä tavoitetaan mukaan työpajatyöskentelyyn ja koulutustilaisuuksiin.

Työhönvalmennuksen ja yritysysteistyön kehittämiseksi rakennetaan yhteistyötä alueen kuntien työllistymispalveluiden kanssa. Tehdään työhönvalmennuksen asiakassegmentointia.

Toimenpide	Tehtävät
Selvitystyö osatyökyisten työllistymisen mahdollisuuksia työnantajan näkökulmasta	- Nykytilan selvittäminen - Yrityskartoitus - Tuen tarpeen määrittely - Kehittämistarpeiden tunnistaminen - Tuen mallintaminen
Työhönvalmennuksen asiakassegmentointi, palvelutarjotin ja palvelumalli	- Työhönvalmennuksen asiakastarpeen kartoittaminen - Palvelutarjottimen luominen - Palvelumallin luominen - yksilövalmentajan ja yrityskoordinaattorin tehtävän määrittely, kehittämiskohteiden tunnistaminen
Mallinnetaan ja pilotoidaan työhönvalmennuksen ryhmätoimintoja	Ryhmätoimintojen: - Kehittäminen - Konseptointi - Pilotointi - Jalkauttaminen

3.3 Aikataulu

Kuva 3: Hankkeen aikataulu työpaketeittain ja toimenpiteittäin

4 Tulokset ja vaikutukset

Hankkeen tuloksena Kymsoten sosiaali- ja terveystalvveluissa on luotu osatyökykyisten työkyvyn arvioimisen ja tuen maakunnallinen verkostomainen malli, joka on kytketty olemassa olevaan palvelujärjestelmään. Palvelujärjestämässä ja yhteistyöverkossa osatyökykyisen asiakkaan tuen tarve tunnistetaan varhain ja asiakas ohjautuu palveluun oikea-aikaisesti. Työkyvyn arviointi ja tukeminen toteutetaan yhteistyössä TE -toimiston ja Kelan kanssa.

Ensimmäisen työpakettin, työkyvyn asiakasohjausmallin rakentaminen, kehittämistyön tuloksena on luotu maakunnallisesti yhtenäinen ja asiakaslähtöinen malli työkyvyn arvioinnin ja tuen palveluihin ohjautumiseksi. Osatyökykyisyys tunnistetaan palveluissa ja asiakkaan tukena toimii verkosto, jossa asiakasta osataan ohjata tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin oikea-aikaisesti. Ohjausmalli on jalkautettu osaksi sosiaali- ja terveystalvvelujen, TE -toimiston ja yhteistyöverkoston toimintaa.

Asiakasohjauksen täsmentymisellä ja toimijoiden osaamisen kehittymisellä on vaikutus Monilaisen työelämäpalvelujen toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin, jolloin vuosittain mitattu asiakastyytyväisyys paranee, aktivointiaste nousee, kun löydetään ratkaisuja asiakkaiden työttömyyteen ja asiakkaiden ohjaaminen työllistymistä edistäviin palveluihin lisääntyy sekä työelämää sijoittuvien määrä lisääntyy työttömyydestä ja eri toimenpiteistä työhön siirtyvien määrän kasvaessa.

Onnistuneen asiakasohjauksen tuloksena maakunnan kunnille maksettavaksi tulevat työmarkkinatuen kuntaosuudet alenevat ottaen huomioon maakuntauudistukseen liittyvät mahdolliset muutokset lainsäädännössä.

Työpaketissa kaksi, työkyvyn arvioinnin osalta odotetaan, että hankkeen jälkeen työkykyä arvioidaan maakunnallisesti yhtenäisillä menetelmillä. Palveluiden yhtenäistäminen takaa asiakkaiden yhdenvertaisuutta maakunnan sisällä. Kehitettävien mittareiden avulla voidaan seurata miten vaikuttavaa ja laadukasta annettu palvelu on.

Kun asiakkaan tuen tarve tunnistetaan varhaisemmassa vaiheessa, työkykytiimin asiakkuus alkaa nykytilannetta lyhemmän työttömyysajan jälkeen. Työkykytiimin asiakkuuden kesto lyhenee ja asiakasvirtaus lisääntyy. Työttömien terveystarkastusten määrä on lisääntynyt nykytasosta. Moniammatillisesti toteutettujen työ- ja toimintakykyarvioiden määrä kasvaa, mikä johtaa siihen, että osatyökykyisten asiakasohjaukset työhön ja työllistymistä edistäviin palveluihin lisääntyvät ja ovat onnistuneempia. Niille asiakkaille, jotka eivät heikon työkyvyn vuoksi pysty osallistumaan työllistymistä edistäviin palveluihin, on moniammatillisen työkykyarvion perustella tehty jatko-suunnitelma ja –ohjaus tarkoituksenmukaisesti sosiaali-, hoito- ja kuntoutuspalveluihin yhteistyössä palveluverkoston kanssa. Työkykytiimin asiakkaana olevien osatyökykyisten sairauslomien tarve vähenee.

Työpakettin kolme toimenpiteiden myötä työkykytiimin asiantuntemusta osatyökykyisten työkyvyn arvioinnissa ja jatko-ohjauksessa osataan hyödyntää palvelujärjestelmässä. Työkykyarvio yhdistyy asiakaslähtöisesti asiakkaan kanssa eri toimijatahoilla tehtyihin hoito-, kuntoutus- ja asiakassuunnitelmiin sekä työllistymis-, aktivointi- ja monialaisiin työllistymissuunnitelmiin. Asiakkaat kokevat, että heillä on mahdollista saada yksilöllistä työkykyä tukevaa palvelua, joka ehkäisee työkyvyttömyyttä jo ennakolta.

Työpaketin neljä tuotoksena verkostomaisesti toimivan työkykytiimin työn jatkuvasta arvioinnista ja kehittämisestä on luotu malli. Työkyvyn arviointia johdetaan tavoitteellisesti ja työkyvyn arvioinnin prosessille on asetettu ajalliset ja määrälliset tavoitteet ja niitä seurataan. Työkyvyn arvioinnissa on käytettävissä maakunnassa yhtenäiset resurssit ja terveydenhuollon asiantuntemus on hyödynnettävissä. Henkilö- ja määräraharesurssit käytetään asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti.

Työpaketin viisi tuotoksena on luotu yhteistyökumppanuuksia alueen työnantajien kanssa. Työhönvalmennus prosessin pilotoinnin myötä työhönvalmennuksen hyviä käytäntöjä on arvioitu ja otettu käyttöön. Kymsotessa on käytössä laadukas työhönvalmennuksen toimintamalli. Kykyviisarin käyttöönotto on mahdollistanut asiakkaan työ- ja toimintakyvyssä tapahtuneen muutoksen tarkastelun, kun asiakkaan vahvuudet ja jäljellä oleva työkyky saadaan paremmin esiin.

5. Kuvaus yhteydestä tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus hankkeeseen

Tässä luvussa on esitetty kuvaus siitä, miten hanke sovitetaan yhteen alueen tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen kanssa sekä kuvaus yhteensovittamisesta työllisyyden kuntakokeilu -hankkeen kanssa, jos sellainen on alueella käynnistymässä.

Työllisyyttä tukemassa -hanke rakentaa Kymenlaakson tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ja sote rakenneuudistushankkeen kanssa yhteisesti palvelukokonaisuutta, jossa tavoitellaan asiakkaiden oikea-aikaista ohjautumista sekä varmistetaan, että palveluiden piiriin pääsee yhdellä kontaktilla. Palvelujärjestelmässä on tulevaisuudessa kykyä tunnistaa henkilöitä, joiden palveluiden tarve voi kasvaa ja henkilökunnalla on välineitä, joilla henkilöitä pysytään auttamaan. Työkykyä tukemassa -hanke edistää näitä nimenomaisia kehittämiskokonaisuuksia ja rakentaa omaa palaansa tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksesta.

Erityinen yhdyspinta Työkykyä tukemassa -hankkeella on tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus hankkeen työpaketteihin:

Hanke/työpaketti	Sisältö	Yhteys
Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus/ työpaketti 1 Palvelukonseptien kehitys ja asiakasohjauksen malli	Työpaketissa määritellään ja konseptoidaan, mitä palveluita sote-keskuksessa tarjotaan, missä muodossa, mille asiakasryhmälle ja missä vaiheessa. Tätä työtä ohjaa asiakassegmentit ja näiden ympärille kehitettävät palvelukonseptit sekä toimintamallit. Tämän työpaketin painopiste rakentuu erityisesti etäpalveluiden kokeilulle.	Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksen palveluiden konseptoinnilla ja asiakasohjauksen kehittämällä on kiinteä yhteys. Kokonaisuutta tulee rakentaa yhteisesti. Työkykytiimiin ohjautumisen malli tulee saattaa kiinteäksi osaksi keskitettyä asiakasohjausta.
Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus/ työpaketti 2 Johtaminen	Työpaketissa luodaan peruspalveluiden verkoston, yhdyspintojen ja muutoksen johtamisen toimintamalleja sekä tuodaan asiakaslähtöisyys kehittämistoiminnan ytimeen.	Yhteensovittavan johtamisen mallit luodaan tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus palveluiden johdon kanssa. Tulevaisuuden sote-keskuksessa on tavoitteena tarkastella johtamisen toimintamalleja. Työkykyä tukemassa -hanke täydentää ja syventää työttömien palvelukokonaisuuden ja muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden johtamisen kehittämisen kokonaisuutta.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus/ työpaketti 3 Mielenterveysstrategia ja ennakkoiva työ	Työpaketissa kehitetään, koulutetaan ja käyttöön otetaan useita kansallisesti vaikuttavia malleja. Työpaketti koostuu kolmesta kokonaisuudesta: IPC ja Cool Kids -menetelmien implementointi, lapset- ja huoli puheeksi mallien osaamisen vahvistaminen ja mallien levittäminen sekä aikuisille suunnatun lyhytterapiapääosaamisen ja arvioinnin vahvistaminen. Aikuisten lyhytterapiatyö toteutetaan osana HUS-alueella tapahtuvan yhteistyöhanke Terapiakeskus kehittämistä.	Sosiaali- ja terveyskeskuksen lyhytterapiatyön vahvistaminen hyödyttää myös työttömien mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantamista. Ohjautumisen mallit ja konsultaatio ovat tämän kokonaisuuden yhteiskehittämisen tarpeita. Puheeksi otto mallien vahvistaa alentuneen työkyvyn juurisyiden ennakollista tunnistamista ja hoitoon/palveluun ohjautumista terveempien elämäntapojen hallitsemiseksi.
Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus/ työpaketti 6 Digipalvelujen käyttöönoton tuki	Kymsoten olemassa olevat ja soterakenneuudistushaussa kehitettävät digitaaliset ratkaisut tarjoavat tietoa ja tukea kansalaisille, hoitoa potilaille ja työkaluja ammattilaisille. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushaun digipalvelujen kokonaisuus keskittyy näiden ratkaisujen käyttöönoton tukemiseen sosiaali- ja terveyskeskusten operatiivisessa toiminnassa.	Tarkastellaan hankkeen edetessä.

Hankekokonaisuutta tullaan johtamaan ja ohjaamaan yhteisesti. Kymsotessa hankekokonaisuutta johdetaan Big Room –toiminnalla. Big Roomissa varmistetaan, että hankkeissa tehtävä kehittämissuunnitelma sovituu yhteen parhaalla mahdollisella tavalla. Yhteensovittamistyötä toteutetaan fasilitoiduilla työpajoilla. Toimilla vältetään päällekkäistä työtä ja varmistetaan, että kehittämissuunnitelma kulkee kaikessa tekemisessä samaan suuntaan.

Kymsoten toiminta-alueella ei työkykyohjelman hankehakuaikana ole käynnistymässä olevia työllisyyskuntakokeilu -hankkeita.

6. Hankkeen kustannukset

Kymenlaakson ”Työkykyä tukemassa” –hankkeen kokonaiskustannukset ovat 478 500 €, josta omavarainosuus on 95 700 € ja haettavan valtionavustuksen osuus on 382 800 €. Hakemuksen liitteenä on talousarviolomake, johon hankkeen kokonaiskustannukset on eroteltu kustannuserittäin ja vuosittain. Budjetin seurannasta vastaa hankkeen projektipäällikkö.

Kokonaiskustannukset jakaantuvat seuraaviin eriin:

- Hankkeen henkilöstökulut yhteensä 339 450 €
- Palvelujen ostot yhteensä 103 448 €
- Matkakulut yhteensä 15 000 €
- Materiaalikulut yhteensä 5 000 €
- Toimitilakulut yhteensä 13 200 €
- Investointikulut (puhelin, tietokoneet yms.) 2 402 €

7. Hankkeen hallinnointi

Kymenlaaksossa työkyky -hanketta hakee ja hallinnoi Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä, Kymsote. Hankkeeseen osallistumisen toimeksiantajana on tehnyt Kymenlaakson hallitus 12.06.2020. Hanketta toteutetaan Kouvolan, Kotkan, Haminan, Pyhtään, Virolahden ja Miehikkälän alueella. Tämän lisäksi hankkeen toteuttamiseen yhteistyökumppanina osallistuvat TE-toimisto ja Kela. Oheisten tahojen tarkempaa osallistumista hankkeeseen kuvataan yhteistyösopimuksin (liitteet 5 ja 6). Hankkeelle perustetaan hankeoppaan mukainen ohjausryhmä.

Hankkeeseen palkataan projektipäällikkö sekä kaksi hanketyöntekijää. Hankkeen muut työpakettien tarpeenmukaiset resurssit osoitetaan työpanoksen siirrolla tai hankitaan ostopalveluna. Projektipäällikön vastuulla on seurata työpakettien aikataulullista etenemistä, hallita ja reagoida havaittuihin riskeihin ja vastata budjetissa pysymisestä. Näitä seurataan myös Big Room -toiminnan (avattu tarkemmin kappaleessa seuranta ja arviointi) tuella.

Hankkeessa toimivien ammattilaisten, Kymenlaakson työelämäpalveluiden ja yhteistyökumppaneiden toimijat ovat sitoutuneet hankkeeseen, ja heidän on mahdollista työajallaan osallistua hankkeessa (tai tarpeen mukaisesti) ohjelmassa järjestettäviin koulutustilaisuuksiin.

8. Viestintä ja sidosryhmät

Kymenlaakson Työkykyä tukemassa -hankkeen viestintä rakentuu osaksi Kymenlaakson tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ja sote -rakenneuudistushankkeen viestintäkokonaisuutta. Hankkeen viestinnälliset periaatteet, keskeiset viestit ja tavoitteet ovat yhteisiä, ottaen huomioon jokaisen hankkeen omat viestinnälliset tarpeet ja tarpeenmukaiset kohdennukset. Hankekokonaisuuden viestintä on luonteva osa Kymenlaakson viestintää. Viestintään liittyvää kokonaisuutta tarkennetaan liitteenä olevassa viestintäsuunnitelmassa.

Työkykyä tukemassa hankkeen osalta on allekirjoitettu yhteistyösopimukset Kelan ja TE-toimiston osalta. Yhteistyösopimuksissa on tarkemmin kuvattu kumppaneiden osallistuminen ja roolit hankkeessa. Kymsote ei siirrä valtionavustusta kumppaneille. Kymenlaakson alueen kuntien kanssa on keskusteltu hankevalmistelun aikana. Kunnat osallistuvat hankkeen kehittämistyöhön. Yhteistyö pohjautuu jo aiemmin laadittuun Kymenlaakson ja kuntien väliseen yhteistyösopimukseen, jossa tuettua työllistymistä tarvitsevien asiakkaiden toimintamallista on sovittu. Kunnat ovat näin ollen sitoutuneet myös haettavan hankkeen yhteiskehittämiseen. Hankkeen aikainen yhteistyö kuntien kanssa voi sisältää mm. tarvittavaa yhteistyötä kuntien työllisyys-, hyvinvointi- ja elinvoimapaalvelujen kanssa, yhteistyötä työllistymistä edistävien yhteistyöverkostojen ja toimintamallien kehittämistä ja työttömyyden pitkittymisen ehkäisemiseksi, osallistumista hankkeen työpajoihin ja koulutuksiin. Kunnat osallistuvat hankeohjelman mukaisesti hankkeen ohjausryhmätyöskentelyyn.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmien huomioimisesta hankkeessa sisältyy toimintamallien kehitystyöhön. Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työ linkittyy vahvasti kuntien ja paikallisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyön edistämiseksi osatyökykyisten tukemiseksi on vahva linkitys tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskushankkeessa toteutettavaan ennakoinnin ja ennaltaehkäisyn ja ryhmätoimintojen kehittämistyöhön.

Kansalaisjärjestöt ja asiakkaat osallistetaan hankkeen kehittämistyöhön ja hanketoiminnan arviointiin toteuttamalla yhteiskehittämisen työpajoja. Työpajojen tavoitteena on tuoda asiakasprosessien kehittämiseen vahvemmin asiakaslähtöisyyttä sekä korostaa kolmannen sektorin verkoston vahvuuksia työkyvyn tukemisessa. Hankkeessa vahvistetaan toimintamalleja, joiden asiakaslähtöisten palvelupolkujen suunnittelussa ja asiakkaiden tavoittamisessa hyödynnetään alueen yhdistysten asiantuntemus ja palveluntuotanto. Järjestöjen edustus on mukana hankkeen ohjausryhmässä. Asiakkaiden osallistumista hanketoimintaan ja palvelujen suunnitteluun vahvistetaan myös digitaalisten palveluiden kautta. Hanketoiminnan arvioinnissa hyödynnetään moniaikaisen työelämäpalvelun ja aikuissosiaalityön yhteistä asiakasraatia ja edelleen kehitetään asiakasraati toimintaa. Hankkeessa kiinnitetään erityistä huomiota vammaisten henkilöiden osallistumiseen YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimuksen edellyttämällä tavalla. Kymenlaaksossa ollaan toteuttamassa ESR rahoituksella, Bridging Vammaisten kansalaisuus ja työllisyyden uudet mahdollisuudet -hanketta. Hanke loppuu vuoden 2020 lopussa. Hankkeessa pilotoitujen vammaisten henkilöiden osallistamisen käytännöistä löytyy hyviä malleja myös työkykyä tukemassa hankkeen asiakkaiden osallistamiseksi. Hankkeen käynnistyessä tehdään tarkemmat asiakkaiden osallistamisen suunnitelmat työpaketikohtaisesti.

Kymsoten keskeisenä tavoitteena on tarjota kaikille maakunnan asukkaille yhdenvertaiset, modernit, laadukkaat ja helposti saavutettavat sote-palvelut. Tavoitteen saavuttamiseksi kehittämistyötä on viety eteenpäin laajalla kehitysohjelmalla. Maakunnan asukkaat osallistuvat kehittämistyöhön Prototyyppi online-yhteisön kautta. Yhteisön jäseninä ovat kymenlaaksolaiset ihmiset kaikista ikäryhmistä ja kaikenlaisista elämäntilanteista. Online-yhteisössä jäsenet voivat mm. kertoa ajatuksiaan Kymsoten toiminnasta ja palveluista sekä osallistua uusien palveluiden kehittämiseen tehtävien kautta. Tehtävissä edetään noin viikon kestävin aktiivijaksoin ja niiden teemat vaihtelevat tehtäväkohtaisesti. Online -yhteisöistä on mahdollista hakea joukko hankkeen kohderyhmään kuuluvia jäseniä ja kohdistaa heille hankkeen arviointiin ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Hankkeen kehittämistyössä hyödynnetään yhteisön tuottamaa materiaalia ja osallistetaan asukkaita kehittämistyöhön myös prototyyppiyhteisön kautta.

9. Seuranta ja arviointi

Hankkeen hallinnoinnin ja seurannan keskeisenä työskentelytapana on niin kutsuttu Big Room -toimintamalli. Big Room -työ rakentaa yhteistä tilannekuvaa siitä, mitä kehittämistoimintaa hankkeissa on meneillään, miten aikataulussa pysytään ja millaisia riippuvuuksia toiminnoilla on. Big Roomissa seurataan visuaalisesti ja yhteiskehittäen hankkeiden etenemistä ja välitavoitteiden saavuttamista. Big Roomissa varmistetaan, että hankkeissa tehtävä kehittämistyö sovituu yhteen parhaalla mahdollisella tavalla. Yhteensovittamistyötä toteutetaan fasilitoiduilla työpajoilla. Toimilla vältetään päällekkäistä työtä ja varmistetaan, että kehittämistyö kulkee kaikessa tekemisessä samaan suuntaan. Big Room -forumilla tullaan järjestämään erillisiä johdon tunteja, joihin osallistuu hankkeen operatiivinen ohjausryhmä. Täällä ohjausryhmä saa hankkeiden kulusta reaaliaikaista kuvaa sidosryhmiltä ja tukee kehittämistoiminnan etenemistä. Big Room -toiminnan avulla vahvistetaan projektien johtamista, päätöksentekoa, integraatiota ja erityisesti muutosten toteutumista aikataulussaan.

Big Room toiminnan avulla ohjataan myös hankkeen toimeenpanoa ja sovitetaan käynnissä olevien hankkeiden kehittämistyötä yhteen. Raportointi on hankkeeseen palkattavan projektipäällikön vastuulla. Projektipäällikkö vastaa hankkeen etenemisestä ja vastaa sen edistymisestä joh-

toryhmälle. Hankkeessa kehitetyt toimintamallit jaetaan kansallisesti mm. innokylässä. Hankkeen tarkempi arviointisuunnitelma liitteenä. Arviointisuunnitelmassa avataan tarkemmin, miten hankkeen toimenpiteitä ja toimintamalleja ja niiden onnistumista arvioidaan.

10. Riskit

Hankkeen suurimmat riskit liittyvät henkilöstön ja sidosryhmien sitoutumiseen uusiin toimintamalleihin. Vaikuttavuutta ei saavuteta, jos kehitystyöhön ei sitouduta ja kehittämistyössä ei edetä suunnitellusti. Sitoutumista voi estää perustyön kuormittavuus, henkilöstövajaus, henkilövaihdokset ja organisaatiomuutoksista johtuva kuormitus. Covid19 johtuva erityistilanne saattaa aiheuttaa viivästymää hankkeen kehittämistoimenpiteiden toteutumisesta. Toimintojen ollessa ylikuormittuneita tai kriisitilassa, kehittämistyö saatetaan kokea kuormittavana.

Sitoutumista vahvistaa jatkuva viestintä ja dialogi, henkilökunnan osallistamisen vahvistaminen kehittämistyöhön, johdon tuki muutoksen läpiviemisessä ja muutoksen toteutumisen ja tiedolla johtamisen seurannan mittarit ja välineet. Riskeihin on varauduttu myös siten, että hankehakuun kirjoitetut kehittämistoimenpiteet ovat sellaisia, joiden toteuttamisen tarve on Kymsotessa jo aiemmin havaittu ja niiden läpiviemiseen on sitouduttu. Tästä esimerkkinä toimii mm. työkykytiimin kehitystyön aloittaminen ilman ulkopuolista rahoitusta. Hankkeen toteutuminen mahdollistaa työkykytiimin voimallisemman kehitystyön.